

Midtveisevaluering:

I løpet av høsten har vi jobbet oss gjennom de 7 fagområdene i rammeplanen for barnehagen på forskjellige måter, det er dette vi gjør hver dag gjennom prosjektjobbing og ved å jobbe prosjekterende, og dette kommer til syne gjennom daglig lek på avdelingen, og samspill som oppstår.

Kommunikasjon, språk og tekst:

- Sanger, rim og regler: Forskjellige sanger, og rim og regler i hverdagen, i påkledningssituasjoner i garderoben.
- Hvordan vi skal være mot hverandre.
- Sette ord på følelsene våre.
- Lekeskriver, noen skriver mange bokstaver, men på avd. leker vi oss med bokstaver.
- Samtaler mellom voksne og barn, samtaler mellom barna
- Sette ord på følelser i samhandling/konflikter.
- Historier/ fortellinger fra opplevelser, turer og hverdagslivet i bhg.
- Lese bøker, vi ser på bilder i bøker og lager egne historier.
- Stille undrende spørsmål, filosofere rundt ord, handlinger, også i bøker.
- Reflektere oss voksne imellom, på refleksjonsmøte, og i hverdagen, hva skjer, og hvorfor skjer det.
- Barna som reflekterer med hverandre.
- Barnas egne samtaler mellom hverandre, ved et felles måltid
- Tuller og tøys med språket vårt, og får vite hva ordene er på spansk, italiensk, og andre språk.

Kropp, bevegelse, og helse:

- Tur, bevege seg i utemiljøet,
- Rollelek, lage fantasimat, setter sammen forskjellige ingredienser
- Dans, vi danser ut til sanger i samlinger, og til musikk, ute og inne.
- Bevegelse i lek, krype som slanger, åle som marker, hoppe som frosker, krabbe som hunder, katter, løver, tigre, og dinosauruser.
- Utviklet bevissthet ved egne og andres grenser.
- Felleskap rundt bordet, hyggelig måltid.
- Gode bordvaner, ha det hyggelig rundt bordet.
- Mat, spisesituasjonen Hva man liker/ikke liker. Vi sier egentlig ikke så mye om det, men noen ganger holder og si, -at noen faktisk ikke liker forskjellige ting/matretter.
- Rollelek, og innta de forskjellige rollene og bevege seg deretter.

Kunst, kultur og kreativitet:

- Tegning
- Lekeskriving,
- Maling ved bord
- Jobbe ved staffeliet
- Utfolde seg med saks, lim og ark,
- Perleling, med små perler på brett der de finner på mønster selv, vi har skrevet ut noe å se etter, men det skal være kun som inspirasjon til å lage egne dyr, mønster, eller hva de vil lage.
- Perling på snor, strikk, det blir det barna vil at det skal bli.
- Utforskning av maling med hendene, taktile møter på glass, ark, og staffeli.
- Bygging av kreative byggverk med vanlig klosser, og glassklosser.
- Barnas kultur blir tatt på alvor, og spilt videre på.
- Barnas innspill blir ivaretatt og tatt med i hverdagen.
- Kreativ utfoldelse i uteleken, både i sandkassen, med syklene, hoppebrett, sklia, og andre faste definerte lekestasjoner, som brått blir til andre ting under lek.

Natur, miljø og teknologi:

- Ute, i lek i bhg, hva skjer? Tyngdeloven, hopping, aking på vinteren, skli på sklia ellers.
  - klatre opp på den store sklia, hvordan vi setter beina for, å komme opp.
  - Hvordan vi helle kroppene våre forover på vei oppover bakken, kroke oss litt sammen om vi ikke skal falle bakover.
- Blanding av forskjellige udefinerte materialer, sånn som sand og vann.
- Utforskning av snø, hva skjer med snøen når den kommer inn?
- Hvit snø, snø med andre farger.
- Leking i snø, bygging av snømenn, dyr og huler, hvordan snøen må være for at det skal gå an å bygge ting.
- Aking i bakken, hvordan vi går oppover og ikke seiler ned igjen.
- På tur, gå på forskjellig underlag, og løfte beina høyt når det er hindringer i veien
- Gå på siden av veien, passe oss for bilene, stoppe opp når det kommer biler, i hvert fall når det kommer møtende trafikk.
- Finne forskjellige naturmaterialer, finne forskjellige småkryp, bruke det inne til andre formål.
- Studere, utforske småkrypene vi har funnet, hva gjør de når de kommer inn? hva spiser de?
- Erfare ulike væertyper, kle oss etter vær og vind.
- Følge med på prosessen fra egg til kylling på nært hold, telt ned dagene.

- Sett kyllinger komme til verden, og sett også at ikke alle egg ble til kyllinger, og at ikke kunne komme ut ved egen hjelp, en måtte faktisk hjelpes ut.

Antall, rom og form:

- Teller hverandre, hvem er ikke her, og hvor mange er vi?
- Spiller spill, memo, villkatten og kråkespill, venter på tur, slår en terning så skjer det noe, lære og forholde seg til spillets regler.
- Turtaking,
- Nedtelling til klekking av kyllinger
- Lete/finne bøker, der hvor barna skal lete finne og telle forskjellige ting,
- Måler ting, og hverandre.
- Kunne kjenne forskjell på tung/lette gjenstander, flyter/ikke flyter.
- Volum, kjenne tyngden på bøtter med sand, jord, steiner.
- Samtaler rundt alder.
  - når jeg var liten,(yngre)
  - når jeg blir stor, (større)
  - Foreldre, besteforeldre, (gammel)

Etikk, religion og filosofi:

Få en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting, å leve sammen på.

- Vennskap, selv om man er uenige en dag, trenger man ikke å være uvenner
- Konfliktløsning, veilede i konflikter
- Eieforhold i leken.
- Mangfold innenfor fellesskapet, 100 måter å være barn, i et inkluderende felleskap.
- Empati, livsmestring
- Høytider, og markering av disse.
- Undre seg
- Stille undrende spørsmål

Nærmiljø og samfunn:

- Bli kjent i nærmiljøet
- Bussen som kjører forbi, gravemaskiner utenfor og i bøker om hvordan de fungerer.
- Bilene, på parkeringen, bilen til familien.
- Bussen barna tar til bhg.
- Forberede barna på demokratiet, alle har fått være dagens nissehjelper, to og to. turtaking,
- Jeg og meg selv,
- Deg og andre.
- Lekene, både ute og inne, vi har alle et ansvar for at det ikke skal gå i stykker.

- Hvordan skal vi være mot andre?
- Hvordan liker jeg at andre er mot meg?

Voksenrollen:

For å få til dette må vi som voksne plassere oss i smågrupper sammen med barna, og være tett på når diskusjoner kommer mellom barna, og vi kan være der, forklare og veilede. Ta del i samtalene som kommer, og skru opp hørestyrken vår, og være gode lyttere. Være anerkjennende og ta barna på alvor.

Vi deler gruppene og plasserer oss strategisk ut fra hvor mange barn det er ved de forskjellige stasjonene, og rom, og dette gjelder både ute og inne.

Fysisk miljø:

Vi endrer det fysiske miljøet ut ifra hvor barna plasserer seg, hvor mange plasser det er, om det er stoler nok. Barna henter stoler til det de trenger stoler til, for å lage flere plasser, hvis det ikke er stoler nok. Bord, benker, hyller alt flytter vi om på, hvis barna trenger det i utfoldelse i leken.

Veien videre!

Vi har jobbet mot å ha et prosjekterende prosjekt denne høsten. Det fysiske miljøet skulle være en arena for møtene og prosjektjobbingen. Det kan være utfordrende å finne den røde tråden som skal vare hele året i prosjektet. Samtidig er det å jobbe prosjekterende nettopp det at vi lager nye veier ut ifra møtene som oppstår mellom barn og omverdenen.

Oppstarten var god og vi så et engasjement blant barn og pedagoger for sporene rundt «Den lille larven aldri mett». Utviklingen fra en larve, gjennom puppestadiet til en vakker sommerfugl er både visuell, fortellende og gir rom for refleksjon. Vårt neste spor ble initiert fra en forelder som ledet oss videre inn i en annen transformasjon: fra egg til kylling. Vi fikk være eggepassere for 20 befruktede egg, som skulle klekke i løpet av en periode på 21 dager. Dette skapte gode samtaler: *Hvordan har kyllingene det i egget? Lever de nå? Når kommer de ut?* Gleden var stor den dagen de kom, men sorgen var også tydelig til stede da det var på tide å gi dem tilbake til gården.

I prosjektet så vi at barna var veldig opptatt av den taktile utforskningen og dette er noe vi vil bruke mer av i veien videre. Vi vil også i større grad legge opp til faste prosjektøkter, for å sikre flyten i prosjektets gang. Faste rammer gir oss andre muligheter til fordypning og i å finne nye veier sammen. Dette passer jo bra sammen med at det er karneval i februar, og som vi jobber mot å få inkludert i prosjektet. Vi lager kostymene selv, og kan da utfolde oss mer taktilt.

